

De Activiteit

Landelijk centrum voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs

Activiteitmail december 2017

Jaargang 14 nr. 5

Voor u ligt de Activiteitmail. De Activiteitmail is een actuele nieuwsbrief van De Activiteit, het Landelijk Centrum voor Ontwikkelingsgericht Onderwijs. Middels deze nieuwsbrief informeren wij u onder andere over mooie activiteiten die zijn geweest, ons actuele aanbod en andere belangrijke zaken om 'bij te blijven'.

De nieuwsbrief wordt gemaild naar scholen/instellingen en is ook te lezen via onze site www.de-activiteit.nl. U kunt de nieuwsbrief ook in uw eigen mailbox ontvangen door een e-mail te sturen naar info@de-activiteit.nl.

In deze Activiteitmail:

- **Wat is geweest:** Startblokken Trainersopleiding goed gestart!, 7^e Landelijke Startblokken Conferentie, Schrijven van teksten op OBS De Cocon, Er was er eens.... Een heuse bruiloft als thema-afsluiting!
- **Wat nog gaat komen, ons aanbod:** Winterschool 2018, Workshop werken met Schattenmanden, Expertlezen
- **In de praktijk:** Kunstuitleen 't Schrijverke – Den Bosch
- **Zeker bestellen:** Spelen en leren op school (red: Bert van Oers & Marjolein Dobber).
- **Praatje/plaatje:** Stichting Kinderopvang Den Helder – Buitenspel is essentieel

Wat is geweest...

Startblokken Trainersopleiding goed gestart!

Door: Levineke van der Meer

Dit jaar zitten we met een hele grote groep aanstaande Startblokkentrainers rond de tafel. Veel mensen uit de praktijk en op plekken waar Startblokken voor de toekomst echt een centrale plek in zal blijven nemen. Wat is dan handiger om een interne trainer in huis te hebben? We starten elke bijeenkomst vanuit eigen ideeën over het belang van spel voor jonge kinderen en verbinden daar zowel beelden uit de praktijk als theorie aan. Dat betekent steeds meedoen vanuit verschillende rollen; wat weet ik zelf, hoe begeleid ik mijn collega's en hoe bouw ik een Startblokkentraining op. Niet alleen zelf weer enthousiast worden en de theorie in gaan, maar ook anderen meenemen in

het Startblokkenverhaal. Een hele uitdaging maar met een betrokken en actieve groep mensen betekent dat “gewoon samen aan het werk gaan”.

7^e Landelijke Startblokken Conferentie

Door: Marjolein Dobber

Op 22 november vond in Arnhem de 7^e Landelijke Startblokken conferentie plaats met volop inspiratie voor Startblokkentrainers, VVE-coördinatoren, Pabodocenten en intern begeleiders. We begonnen de dag op de prachtig ingerichte Marktplaats, waar onder andere foto's en materialen te zien waren van mooie kinderopvang- en onderbouwpraktijken. Bert van Oers nam ons mee in de theoretische achtergrond van zijn visie op spel voor jonge kinderen. Aan de hand van een sprekend voorbeeld van spel rondom een trampoline liet hij zien hoe kinderen in hun spel zelf regels formuleren en met elkaar afspreken, elkaar helpen om beter deel te kunnen nemen aan de activiteit en vrijheidsgraden hebben om zelf nieuwe activiteiten te verzinnen. Hierna gingen we in de workshops praktisch aan de slag met allerlei thema's die van belang zijn voor Startblokken en Basisontwikkeling. Zo kregen we nieuwe inzichten in het werken met ontwikkelverhalen, het gebruik van HOREB, rekenen/wiskunde in spelactiviteiten en het bevorderen van educatief partnerschap. Na de lunch vertelde Chiel van der Veen ons over zijn promotieonderzoek naar dialogische gesprekken. Hij liet zien dat er vaak gesprekken met kinderen gevoerd worden waarin vooral gesloten vragen gesteld worden en kinderen weinig ruimte krijgen. Chiel ontwikkelde een interventie (MODEL2TALK) die gericht is op het bevorderen van dialogische gesprekken, o.a. door kinderen uit te dagen goed naar elkaar te luisteren en op elkaar voort te bouwen. Deze interventie zorgde voor betere communicatieve vaardigheden van kinderen en was goed in te zetten in de praktijk. Al met al gingen we na deze dag weer met veel nieuwe inzichten en mooie ideeën naar huis.

Schrijven van teksten op OBS De Cocon – Alkmaar

Door Gerri Koster

De leerkrachten van OBS De Cocon in Alkmaar zijn aan de slag gegaan met het schrijven van teksten en het verbeteren van de spellingvaardigheid. Natuurlijk gaat de aandacht bij het schrijven van eigen teksten allereerst uit naar de inhoud. Het knelpunt bij het schrijven en reviseren was het correct schrijven van woorden.

Op de studiedag hebben alle leerkrachten kritisch gekeken naar het spellingonderwijs in de eigen groep. De vragen van leerkrachten waren gericht op het vergroten van de betrokkenheid van leerlingen tijdens de instructie en het oefenen van spelling. Hoe bied je spelling betekenisvol aan in het thema? En hoe maak je de verbinding met het schrijven van teksten?

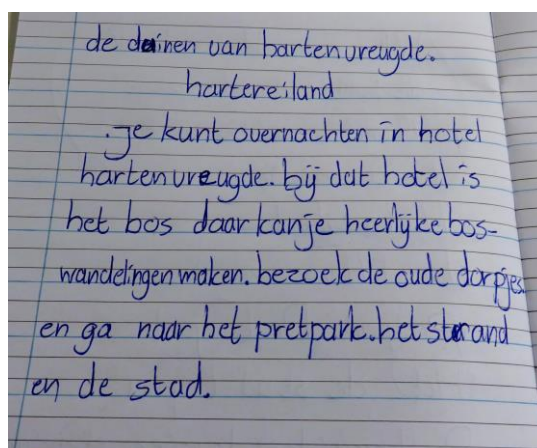
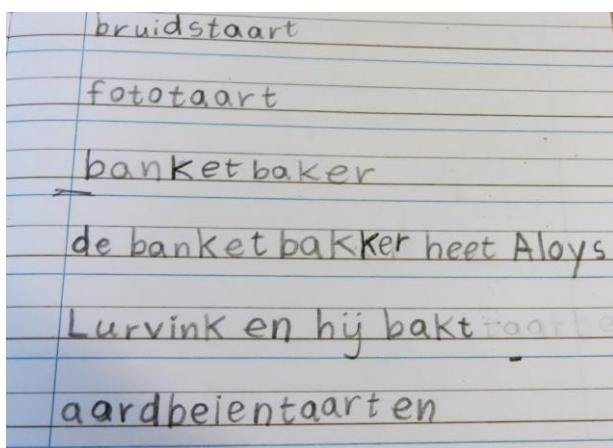
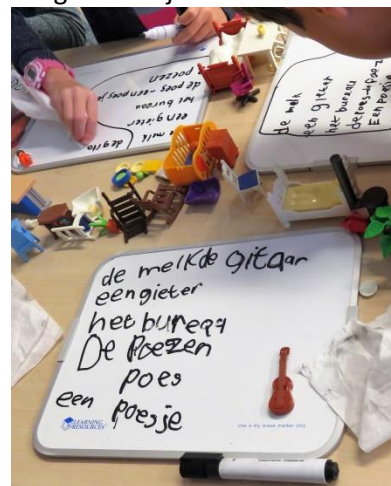
Door te kijken naar het leerproces van spelling en het inzetten van coöperatieve werkvormen bij het oefenen hebben de leerkrachten ervaren dat ze de leerlingen een aanpak kunnen bieden om zelf actief te achterhalen hoe een woord geschreven wordt.

Tijdens mijn klasbezoeken was duidelijk zichtbaar dat leerlingen de verbinding maken tussen spelling en teksten schrijven en dat is de bedoeling!

Een leerling in groep 3 leest de tekst van zijn buurman over het bezoek aan de bakker en zegt: "brood schrijf je met een d".

In groep 6 vraagt een leerling: "weet jij hoe je attractiepark schrijft?" Zo helpen ze elkaar om een tekst te verbeteren.

Op de afsluitende studieochtend geven leerkrachten aan dat ze het traject hebben ervaren als een aanzet en nieuwe impuls om te werken aan betekenisvol spellingonderwijs, waardoor de leerlingen actiever zijn bij het reviseren van hun eigen teksten.

Er was er eens.... Een heuse bruiloft als thema-afsluiting!

Door: Marte van Vliet

Tijdens het fruiteten bij Peuterspeelzaal De Buren in Amsterdam vraagt Duco, leidster Kitty ten huwelijk. In eerste instantie een prachtig aanbod en Kitty hoeft daar niet lang over na te denken en zegt volmondig "Ja!" tegen de 3-jarige. En zo geschiedde. Alle kinderen gaan mee in het verhaal dat ontstaat vanuit deze vraag. Het hele thema staat in het teken van de bruiloft. Kitty haar jurk wordt ontworpen, Duco maakt zelf een uitnodiging, een collega met toneeltalent voltrekt de ceremonie, ouders, opa's en oma's zijn uitgenodigd en alle kinderen staan met hun mooiste kleding op de bruiloft! Een werkelijk sprookje. Gefeliciteerd Duco en Kitty! Hopelijk leven jullie nog lang en gelukkig!

Wil je meer lezen over het ontstaan en vormgeven van deze prachtige praktijk.

Houd Zone 2 (*het juninummer!*) in de gaten, want Kitty Miedema schrijft er een praktijkcolumn over.

Wat nog gaat komen...

Ons aanbod

[De Winterschool 2 en 3 februari 2018](#)

Thema: De Kunst van Goed Lesgeven

Op 2 en 3 februari 2018 organiseren wij de Winterschool. Tijdens deze tweedaagse proberen wij een verbinding tussen wetenschap en onderwijspraktijk te creëren. Op deze dagen presenteren onderzoekers resultaten van hun projecten en gaan ze met leraren, directeuren, nascholers en pabodocenten in gesprek over de betekenis van die resultaten in de onderwijspraktijk. Ook zijn er meer praktische workshops waarin de implementatie van OGO centraal staat. Een greep uit het aanbod op deze dagen:

Presentaties:

- Bert van Oers: Het belang van lerend spelen in de basisschool
- Anders Schinkel: De ontwikkeling van verwondering en de zonzijde en schaduwzijde van verwondering
- Ingrid Pramling Samuelson: Spel in onderwijs voor jonge kinderen
- Marina Illias en Levineke van der Meer: Thuis in school: educatief partnerschap
- Wytse Minnema en Lorien de Koning: Historisch redeneren bevorderen in midden- en bovenbouw

Workshops:

- Bea Pompert en Isabelle Vingerhoets over de rol van de nascholer in groep 3
- Tonny Bruin en Inge Haarsma over werken aan kwaliteit door directie en bestuur

Locatie: KC De Ontdekking in Oosterhout

Kosten:

€ 495,- (inclusief lunches en diner)

€ 475,- per deelnemer bij twee deelnemers van dezelfde instelling

€ 465,- per deelnemer bij drie of meer deelnemers van dezelfde instelling

Voor studenten: € 299,- !! (N.B. 40% korting)

Let op! Het is ook mogelijk om deel te nemen aan één dag.

Kijk voor meer informatie en inschrijvingen op [onze website](#)

Workshop: Werken met Schattenmanden (voor PM-ers en gastouders)

Zoals velen al op Facebook hebben zien staan verzorgen wij dit schooljaar verschillende workshops. Er hebben al twee prachtige workshops plaatsgevonden over het maken van boeken. In navolging van dit aanbod voor leerkrachten hebben we nu ook een workshop speciaal voor iedereen die werkzaam is in de kinderopvang (0 t/m 3 jarigen). PM-ers die op locatie werken maar ook gastouders zijn van harte welkom.

Tijdens deze workshop maken we onze eigen Schattenmand en leer je hoe je spel bij jonge kinderen kunt begeleiden. Heb je zin om mee te doen? Schrijf je dan snel in via [deze link](#).

Datum: woensdag 24 januari 2018

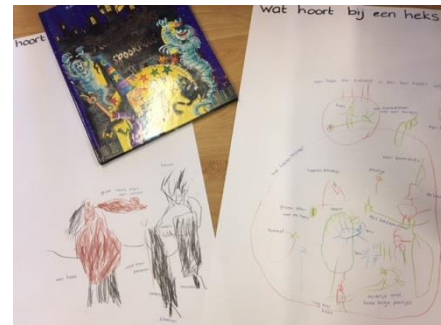
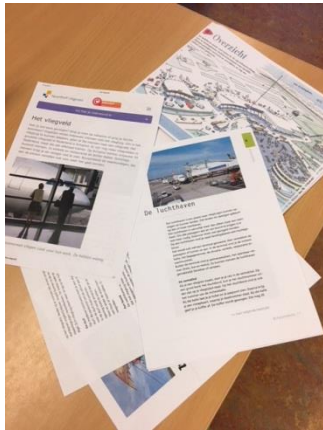
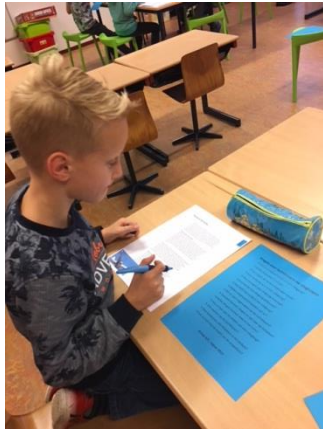
Tijd: 19.00 – 21.00 uur

Locatie: De Activiteit, Molenbuurt 24, Alkmaar

Kosten: € 25,- (incl. materiaal)

Studiemoment over expertlezen op maat

Op basisschool De Kerkuil in Limmen heeft Bea Pompert een studieavond over expertlezen verzorgd. Het hele team raakte enthousiast en ging direct in hun eigen groep aan de slag.

Ook zin in zo'n studiedagdeel (3 uren) neem contact op en we verzorgen een aanbod op maat.

In de praktijk

Aan het werk in de kunstuitleen – 't Schrijverke, Den Bosch

Door: Lorien de Koning

De Activiteit huurt kunst voor in het pandje in Den Bosch bij de kunstuitleen van de Bossche basisschool 't Schrijverke. Leerlingen van de groepen 5 t/m 8 runnen de kunstuitleen. Vorig jaar hebben wij ons ingeschreven en in november kreeg ik bericht dat ik kunst mocht komen lenen. De kunstuitleen van basisschool 't Schrijverke werkt samen met 'Het stedelijk

hallo allemaal,

Wij sturen jullie deze mail om jullie te laten weten dat wij graag met jullie een afspraak willen maken om uw eerste kunstwerk te komen lenen. Wij vinden het allereerst superfijn dat jullie je allemaal hebben aangemeld, want dan kunnen wij jullie blij maken met een fantastisch kunstwerk. Wel onze excuses dat het zolang duurde voordat u wat van ons hoorde, en het zolang duurde totdat wij u blij konden maken.

Om een werk te komen lenen mag u thuis alvast een voorselectie maken op welke schilderijen u het liefst wilt hebben, u mag 3 of 4 schilderijen uitkiezen, en die naar ons mailen. Die zetten wij dan op onze afspraak voor u klaar en dan mag u er een uitkiezen. Om een dag uit te kiezen voor een afspraak kunt u ons een paar data mailen waarop u een werk zou kunnen komen lenen. Als u op donderdag of vrijdag tussen 11:00 en 12:00 zou kunnen zou het perfect zijn, maar op een andere dag kan natuurlijk ook. U mag het werk wat u wilt lenen 3 maanden houden. Die USB stick met onze kunstwerken zouden wij mee kunnen geven aan uw kind op school, maar u mag het ook zelf even komen ophalen. Ook hier zou het fijn zijn als u ons even zou mailen wanneer u hem op wilt halen. Nu alvast bedankt. Wij hopen snel van u te horen.

met vriendelijke groet,

Koen Bos

medewerker van de kunstuitleen

Museum' in Den Bosch.

Zodoende wordt er werk uit het 'Het stedelijk Museum' verhuurd in combinatie met de kunstwerken die kinderen gemaakt hebben. Dat levert een leuke mix op.

Allereerst moet ik de catalogus ophalen, hier mag ik 3 kunstwerken uitkiezen. Deze moet ik doormailen aan de kinderen van de kunstuitleen, zij zetten deze werken klaar zodat ik ze in het echt kan bekijken. Ik maak een afspraak voor vrijdag 8 december. Als ik binnenkom staan de kunstwerken klaar en zitten Koen en Casper al op mij te wachten. Vervolgens gaat Casper iets over alle drie de kunstwerken vertellen. Door wie het gemaakt is, de naam van het kunstwerk en wat zij er in zien. Als het kunstwerk geen naam heeft

hebben de kinderen zelf een naam verzonnen. Zoals 'Lelijke indiaan met kraai'.

Vervolgens moet ik van de drie kunstwerken er één uitkiezen die ik mag lenen. Ik probeer nog te onderhandelen, ik wil ze eigenlijk wel alle drie lenen. Maar de jongens zijn onverbidlijk: "Dan moet je nog twee abonnementen afsluiten". Oef serieuze business hier. Ik besluit te gaan voor 'Lelijke indiaan met kraai'. Al is het maar voor de titel.

Er moet een contract ondertekend worden, opgesteld door Koen. Hierin staat dat ik het werk 3 maanden leen en dat ik verantwoordelijk ben voor eventuele schade. Ook krijg ik een beschrijving mee van het gekozen kunstwerk. Zoals de kinderen het kunstwerk dus zien.

Titel: lelijke indiaan met kraai
Maker: John Lie à Fo
Materiaal: zeefdruk
Formaat: hoogte 62cm lengte 82cm
Beschrijving: wij hebben dit schilderij gekozen, omdat het zo kleurrijk is. Het is zeker leuk om naar kijken. Je kan er van alles voor bedenken. Wij hadden bedacht dat de indiaan tegen de vogel ging vechten. Deze maker gebruikt wel een leuke techniek. En feestelijke kleuren.

KUNSTUITLEEN 't Schrijverke

Datum: 2017

Klant: Lorien de Koning / De activiteit

Klant nummer: —

Adres klant: Mo Len ~~straat~~ 27a

Werk geleend: Lelijke indiaan met kraai

Maker: JOHN Lie à FO

Afmeting: 62 x 82 cm

Werk geleend op 8-12-17

voor drie maanden. U zult een email van de kunstuitleen ontvangen als herinnering hieraan om het werk terug te brengen.

Wordt verwacht...

Spelen en leren op school

Er wordt hard gewerkt aan het boek 'Spelen en leren op school', onder redactie van Marjolein Dobber en Bert van Oers. Dit boek geeft een actueel beeld van spel binnen verschillende vakgebieden in zowel onder- als bovenbouw. Denk aan Muziek, Constructieve activiteiten, Rekenen/Wiskunde en Buitenspel. Lerend spelen is het verbindende element in alle verhalen, waarbij de speltheorie van Van Oers het uitgangspunt is. Leerkrachten spelen een belangrijke rol, omdat zij de inbreng van de leerlingen serieus nemen en inzetten bij de verdere opbouw van de leeractiviteiten in de groep.

Praatje/plaatje

Stichting Kinderopvang Den Helder

Buitenspel is essentieel voor de ontwikkeling van kinderen. Bij Stichting Kinderopvang Den Helder wordt er dan ook veel buiten gespeeld en echt onderzoek gedaan!

